

Christiaanse

schapsorgaan voor ten hoogste vijf jaren. De laatste zin van artikel 96, lid 1, roept de vraag op of ook de 'bij de Statuten' gedane aanwijzing van een orgaan niet kan worden ingetrokken, uiteraard tenzij het tegendeel is bepaald.

De beraadslaging wordt geschorst.

Aan de orde is de behandeling van het wetsontwerp **Wijziging van de Wet tarieven in burgerlijke zaken (16 586)**.

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Van den Bergh** (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Toen ik in 1964 griffier werd van het kantongerecht Maas-tricht was dat aanzienlijke ambt niet meer wat het geweest was. Voorbij was de tijd dat de griffier de griffierechten zelf enpocheerde en dan uit zijn eigen zak de griffie draaiende moest houden. Zo had hij het in zijn macht om door de hoeveelheid briketten die hij ter beschikking stelde om de potkachel in de zittingszaal te stoken, de duur van de zitting te bepalen. Grote ruzies tussen griffiers en kantonrechters moeten er in die tijd geweest zijn. Nu is het allemaal anders. De griffierechten worden door de Minister zelf opgestreken en die betaalt de aardgasrekening, maar kennelijk niet uit zijn eigen zak, want anders hadden we, om het met de woorden van een tegenwoordig Minister en vroeger oppositieleider te zeggen, deze Minister met zijn ambtgenoot van Economische Zaken vechtend over de straat zien rollen.

Het is jammer dat er deze keer niet zoveel aandacht is besteed aan de wijziging van de griffierechten als in 1957, toen dat voor het laatst geschiedde. Er waren toen nogal wat bezwaren vanuit de Tweede Kamer, met name tegen de onevenwichtige opbouw van de griffierechten. Die tarieven zijn toen door de Minister verbeterd. Nu is wederom de opbouw niet erg evenwichtig. De eerste grens is die van f 200. Dat bedrag slaat nergens meer op. Het had indertijd zin, toen het gelijk was aan de appलगrens. Ik kan er nog begrip voor hebben dat de Minister de griffierechten verdubbelt omdat alles duurder is geworden. Mijn vraag is dan wel, waarom dit bedrag niet is verhoogd.

Tot f 200 zijn de griffierechten f 30; dat is 15 tot 60 %. Van f 200 tot f 3000 zijn de griffierechten f 75; dat is 37,5 tot 2,5% van het belang. Boven de f 3000 is het griffierecht f 150; dat is

5% tot 0,0 enz. %. In 1957 is er al op aangedrongen voor bedragen boven de f 10.000 een supertarief in te stellen. Ik vraag mij af, waarom dat nu niet is gebeurd. Het is toch vreemd dat het anderhalf modale echtpaar, dat van elkaar af wil, evenveel griffierechten moet betalen als de Giant Shipping company die tegen de staat der Nederlanden *procedeert* over 5 miljoen Poincaré franken. Die verhouding is zoek. Ik raak hiermee al even enkele andere onderwerpen die hier straks aan de orde zullen komen. Zo ziet men; alles hangt met elkaar samen.

Het spijt ons ook dat op onze vragen, waarom de vrijstellingen uit de wet zijn gehaald en in de algemene maatregel van bestuur zijn gezet, geen bevredigend antwoord door de Minister is gegeven. Wij zijn niet erg gelukkig met de neiging zo ontzettend veel bij algemene maatregel van bestuur te regelen. Het ontnemt het parlement een gedeelte van zijn macht. Wij vinden dat niet zo'n goede ontwikkeling.

Toen ik verleden week de kamerstukken uit 1957 nog eens las, trof het mij dat bij die gelegenheid in de Eerste Kamer precies dezelfde vraag is gesteld als welke ik hier heb gesteld, namelijk hoe het zit met de advocatentarieven, die nog uit 1843 stammen. Wat een continuïteit in deze Kamer! Ook: wat een continuïteit bij het Ministerie van Justitie, want het antwoord dat ik nu krijg was namelijk ongeveer hetzelfde antwoord dat toen op die vraag werd gegeven: Er wordt aan gewerkt. Dat was dus 24 jaar geleden.

De beraadslaging wordt geschorst.

Aan de orde is de behandeling van het wetsontwerp **Onderbewindstelling ter bescherming van meerderjarigen (15 350)**.

De beraadslaging wordt geopend.

Mevrouw **Van der Meer** (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Te lang hebben wij moeten werken met een wetgeving, die niet was toegesneden op het beheer van goederen van meerderjarigen, die daartoe zelf, om welke redenen dan ook, niet in staat waren. Daarom is het verheugend dat wij dit wetsontwerp vandaag behandelen, zodat indien dit vandaag wordt aangenomen, het ongeveer twee jaar na de streefdatum in werking kan treden. Deze datum, 1 juli 1979, wordt genoemd in de memorie van toelichting op blz. 17. Daar wordt een uiteenzetting gege-

ven over de financiële gevolgen die dit wetsontwerp heeft in de personele sfeer.

Destijds werd uitgegaan van een initiële behoefte van honderdduizend gevallen, waarvan 50.000 ten behoeve van zwakzinnigen en psychiatrische patiënten en 50.000 ten behoeve van bejaarden en daarbij een aantal van 10.000 nieuwe verzoeken per jaar. Er mag redelijkerwijs van worden uitgegaan, dat de initiële behoefte thans groter is. Een enorme hoeveelheid extra werk, met name voor de kantongerechten die daartoe nog niet uitgerust zijn, is hiervan het gevolg. In de schriftelijke behandeling ben ik hierop ook ingegaan. Omdat ik het zou betreuren als de verwachtingen die velen hebben ten aanzien van de inwerkingtreding van dit wetsontwerp door problemen in de personele sfeer zouden worden gefrustreerd wil ik hierop nogmaals de aandacht vestigen.

Heeft het overleg met de Minister van Financiën intussen plaatsgevonden? Zo ja, kan de Minister mij vertellen, welke resultaten dat overleg heeft opgeleverd.

In artikel 90 van de Grondwet en analoog in artikel B3 van de Kieswet staat:

'Van de uitoefening van het kiesrecht zijn uitgesloten zij, die krachtens onherroepelijke rechterlijke uitspraak hetzij wegens krankzinnigheid, of zwakheid van vermogens de beschikking of het beheer over hun goederen hebben verloren hetzij uit de ouderlijke macht of voogdij over een of meer kinderen zijn ontzet'.

Toen ik deze artikelen las, vroeg ik mij af wat er zou gebeuren met het kiesrecht van degenen, die krachtens dit wetsontwerp het beheer – ik bedoel het beheer over alle goederen – wegens zwakheid van vermogens krachtens onherroepelijke rechterlijke uitspraak hebben verloren. Noch in de schriftelijke stukken, noch in de Handelingen van de Tweede Kamer heb ik daarover iets kunnen vinden. Het verschil tussen de curatele en het bewind is onder meer, dat het bewind niet leidt tot handelingsonbekwaamheid doch tot onbevoegdheid om de onder bewind gestelde goederen te beheren en tot een beperking van de bevoegdheid om daarover te kunnen beschikken.

In de memorie van toelichting op blz. 17 – ik zei het in ander verband hiervoor reeds – staat, dat er een initiële behoefte bestaat van 50.000 verzoeken ten behoeve van zwakzinnigen en psychiatrische patiënten. Vindt een onderbewindstelling plaats, dan kan